

Datum van
inontvangstneming

:

27/05/2024

Geanonimiseerde versie

Vertaling

C-198/24 – 1

Zaak C-198/24

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

12 maart 2024

Verwijzende rechter:

Landesgericht für Zivilrechtssachen Wien (Oostenrijk)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

8 maart 2024

Verzoekende partij:

TQ

Verwerende partij:

Mr Green Limited

REPUBLIEK OOSTENRIJK

Landesgericht für ZRS Wien (rechter in eerste aanleg in civiele zaken Wenen)

De rechter in eerste aanleg in civiele zaken Wenen neemt als appelrechter [OMISSIS] in de executieprocedure van de verzoekende partij **TQ**, [OMISSIS] Wenen, vertegenwoordigd door dr. Sven Rudolf Thorstensen, LL.M., advocaat te Wenen, tegen de verwerende partij **Mr. Green Limited**, [OMISSIS] Malta, wegens EUR 62 878,00 plus rente en kosten, inzake het beroep van de verzoekende partij tegen het vonnis van het Bezirksgericht Innere Stadt Wien (rechter in eerste aanleg Innere Stadt Wien) van 15 februari 2024, 67 E 810/24f-2, de [volgende]

B e s l i s s i n g :

1. Het Hof van Justitie van de Europese Unie wordt overeenkomstig artikel 267 VWEU verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vraag:

Moet artikel 7, lid 1, van verordening (EU) nr. 655/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 tot vaststelling van een procedure betreffende het Europees bevel tot conservatoir beslag op bankrekeningen om de grensoverschrijdende inning van schuldvorderingen in burgerlijke en handelszaken te vergemakkelijken (Pb 2014, L 189, blz. 59), aldus worden uitgelegd dat handelingen van de schuldenaar van drie jaar of langer geleden en/of hindernissen bij de tenuitvoerlegging van de beslissing in de lidstaat van de schuldenaar niet in aanmerking hoeven te worden genomen?

[OMISSIS] [schorsing van de behandeling van de procedure]

Motivering:

Punt 1:

Bij brief van 13 februari 2024 verzocht de verzoekende partij om een Europees bevel tot conservatoir beslag uit te vaardigen. Behalve een bankrekening van de verwerende partij op Malta werden vijf andere bankrekeningen in Zweden, Luxemburg en Ierland vermeld. Als risico voerde de verzoekende partij aan dat de verwerende partij volgens onherroepelijke en uitvoerbare vonnissen vermogen heeft verplaatst doordat zij volgens toestemmingen tot executie uit januari 2021 of eerder in andere executieprocedures de overeenkomst met de Oostenrijkse derde-beslagene DIMOCO Europe GmbH heeft ontbonden. Het risico bestaat dat de verwerende partij ook in andere landen aldus tewerk gaat en dat het gehele vermogen naar Malta wordt overgemaakt. Op Malta is onlangs een wet vastgesteld die de tenuitvoerlegging verbiedt van Oostenrijkse beslissingen tegen kansspelexploitanten die een Maltese vergunning bezitten, wegens schending van de openbare orde [OMISSIS].

Met de bestreden beslissing heeft de rechter in eerste aanleg het verzoek van de verzoekende partij tot uitvaardiging van een Europees bevel tot conservatoir beslag overeenkomstig artikel 19 van verordening (EU) nr. 655/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 (hierna: „verordening (EU) nr. 655/2014”) afgewezen met de motivering dat uit de handelingen in 2021 niet kan worden afgeleid dat ook in 2024 de tenuitvoerlegging onmogelijk wordt gemaakt of wordt bemoeilijkt. Er is geen sprake van urgentie omdat de titel waarop het verzoek is gebaseerd uit 2021 stamt en de verzoekende partij pas na drie jaar het verzoek heeft ingediend.

Weliswaar weigert de rechter in eerste aanleg op Malta de tenuitvoerlegging van Oostenrijkse vonnissen, maar het is niet duidelijk of ook hogere rechters aldus oordelen [OMISSIS].

Het beroep van de verzoekende partij is gericht tegen deze beslissing, met het verzoek de bestreden beslissing aldus te wijzigen dat het verzoek tot uitvaardiging van een Europees bevel tot conservatoir beslag wordt ingewilligd [OMISSIS].

Voorwerp van de appelprocedure is samengevat de vraag of sprake is van de voorwaarden van artikel 7, lid 1, van verordening (EU) nr. 655/2014. De verzoekende partij moet aanvoeren en aantonen dat er sprake is van een reëel risico dat de tenuitvoerlegging onmogelijk wordt gemaakt of wordt bemoeilijkt.

Op grond van de aangevoerde argumenten en de overgelegde documenten acht de appelrechter de volgende feiten bevestigd en baseert hij zijn oordeel daarop:

De verwerende partij is een op Malta gevestigde kansspelonderneming. Zij bezit een Maltese vergunning voor online kansspelen, maar geen concessie volgens de Oostenrijkse wet op de kansspelen. De in Oostenrijk woonachtige verzoekende partij speelde in Oostenrijk bij de verwerende partij online kansspelen en leed in de periode van 3 januari 2017 tot en met 25 april 2019 verliezen ter hoogte van in totaal EUR 62.878,00, die zij in Oostenrijk langs gerechtelijke weg opeiste. Bij vonnis van het Landesgericht für ZRS Wenen van 2 december 2021 is aan de verzoekende partij ten laste van de verwerende partij EUR 62.878,00 plus rente en kosten uit de terugvordering van deze verliezen toegewezen. Het hoger beroep van de verwerende partij is bij arrest van het Oberlandesgericht Wien (hoogste rechterlijke instantie van de deelstaat Wenen, Oostenrijk) van 21 februari 2022 verworpen. Beide oordelen zijn sinds (tenminste) 13 april 2022 onherroepelijk en uitvoerbaar. De vordering van de verzoekende partij is tot nu toe niet betaald. Er kan niet worden vastgesteld of de verzoekende partij in Oostenrijk of op Malta heeft verzocht om executie tot inning van deze vordering.

Andere spelers hebben in het verleden geprobeerd de aan hen toegewezen bedragen door middel van executie in Oostenrijk te innen en hebben ook resultaat geboekt. De verwerende partij maakte gebruik van de in Oostenrijk gevestigde DIMOCO Europe GmbH als betaaldienstverlener, waarbij de verwerende partij tegoeden had en welke als derde-beslagene tot begin februari 2021 vorderingen tegen de verwerende partij betaalde. De verwerende partij heeft de overeenkomst met DIMOCO Europe GmbH op een niet nader te bepalen tijdstip voor 16 februari 2021 ontbonden teneinde het vermogen te onttrekken aan de greep van de schuldeisers. Hierna bleven executies in Oostenrijk zonder resultaat en weigerde de verwerende partij betaling op grond van Oostenrijkse beslissingen, die de terugvordering van geleden verliezen hebben bevestigd.

Op 12 juni 2023 heeft het Maltese parlement wet nr. XXI van 2023 tot aanpassing van de wet op de kansspelen vastgesteld. Volgens artikel 56A van deze wet (hierna: „Maltese wet”) zijn vorderingen tegen kansspelondernemers met een Maltese vergunning verboden en is bepaald dat de rechter de erkenning en/of

uitvoering van alle buitenlandse oordelen en/of beslissingen die op grond van een dergelijke vordering worden uitgesproken op Malta moet afwijzen.

In vergelijkbare gevallen probeerden Oostenrijkse eisers de in kansspelzaken ten gunste van hen gewezen oordelen op Malta ten uitvoer te laten leggen. De Maltese rechter in eerste aanleg („Civil Court First Hall”) weigert het Hof de vraag voor te leggen of de Maltese wet in strijd is met het Unierecht. Er kan niet worden vastgesteld of deze beslissingen onherroepelijk zijn. Er kan niet worden vastgesteld dat de tenuitvoerlegging van Oostenrijkse vonnissen die in kansspelzaken zijn gewezen, op Malta met onherroepelijke beslissingen wordt geweigerd.

Aangevoerde Unierechtelijke bepalingen:

De relevante bepalingen van de in casu toe te passen verordening (EU) nr. 655/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 (hierna: „verordening (EU) nr. 655/2014”) luiden als volgt:

Overweging 14:

Het bevel tot conservatoir beslag mag slechts worden uitgevaardigd onder voorwaarden die een juist evenwicht bewerkstelligen tussen het belang van de schuldeiser dat hij een bevel verkrijgt en het belang van de schuldenaar dat het bevel niet wordt misbruikt.

Bijgevolg moet de schuldeiser, indien hij om een bevel tot conservatoir beslag verzoekt voordat hij een rechterlijke beslissing heeft verkregen, ten genoegen van het gerecht waar het verzoek is ingediend kunnen aantonen dat hij de procedure betreffende het bodemgeschil tegen de schuldenaar waarschijnlijk zal winnen.

Verder moet de schuldeiser worden verplicht in alle gevallen, ook als hij reeds een rechterlijke beslissing heeft verkregen, het gerecht ervan te overtuigen dat zijn vordering dringend gerechtelijk moet worden beschermd en dat de tenuitvoerlegging van de bestaande of toekomstige rechterlijke beslissing zonder het bevel waarschijnlijk verhinderd of ernstig bemoeilijkt zou worden wegens het reële risico dat de schuldenaar, tegen de tijd dat de schuldeiser de bestaande of een toekomstige rechterlijke beslissing ten uitvoer kan doen leggen, zijn tegoeden zal hebben verspild, verborgen of vernietigd, dan wel onder de waarde, in ongebruikelijke mate of door ongebruikelijke handelingen, zal hebben vervreemd.

Het gerecht dient het door de schuldeiser verstrekte bewijsmateriaal tot staving van dat risico te beoordelen. Dat bewijsmateriaal zou bijvoorbeeld verband kunnen houden met de handelwijze van de schuldenaar met betrekking tot de schuldvordering of in een eerder geschil tussen de partijen, het kredietverleden van de schuldenaar, de aard van zijn vermogen, en recent door hem verrichte

vermogenshandelingen. Bij het beoordelen van het bewijsmateriaal kan het gerecht rekening houden met het op zichzelf niet ongebruikelijke karakter van geldopnames van rekeningen en uitgaven door de schuldenaar die verband houden met de gewone gang van zijn bedrijf of met courante gezinskosten. Het feit dat de vordering niet wordt voldaan of dat zij wordt betwist, of het loutere feit dat de schuldenaar meer dan één schuldeiser heeft, dient op zich niet te worden beschouwd als een bewijs dat voldoende grond oplevert voor een bevel. Evenmin dient het loutere feit dat de schuldenaar zich in een moeilijke of verslechterende financiële situatie bevindt, op zichzelf worden beschouwd als een bewijs dat voldoende grond oplevert voor een bevel. Het gerecht kan deze factoren echter bij de algemene inschatting van het risico in overweging nemen.

Artikel 7:

Voorwaarden voor het uitvoerdigen van een bevel tot conservatoir beslag

1. Het gerecht vaardigt het bevel tot conservatoir beslag uit indien de schuldeiser voldoende bewijsmateriaal heeft verstrekt om het gerecht ervan te overtuigen dat er dringend behoefte bestaat aan een bewarende maatregel in de vorm van een bevel tot conservatoir beslag, gelet op het reële risico dat, zonder een dergelijke maatregel, de latere inning van de vordering van de schuldeiser jegens de schuldenaar onmogelijk wordt gemaakt of wordt bemoeilijkt.

2. Indien de schuldeiser in een lidstaat nog geen rechterlijke beslissing, gerechtelijke schikking of authentieke akte heeft verkregen op grond waarvan de schuldenaar de vordering moet voldoen, verstrekt de schuldeiser tevens voldoende bewijsmateriaal om het gerecht ervan te overtuigen dat zijn vordering tegen de schuldenaar waarschijnlijk gegrond wordt verklaard.

Artikel 22:

Een bevel tot conservatoir beslag dat overeenkomstig deze verordening in een lidstaat is uitgevaardigd, wordt in de andere lidstaten zonder speciale procedure erkend, en is er zonder uitvoerbaarverklaring uitvoerbaar.

Artikel 46, lid 1:

Niet uitdrukkelijk in deze verordening geregelde procedurekwesties worden beheerst door het recht van de lidstaat waar de procedure wordt gevoerd.

Artikel 48:

Deze verordening doet geen afbreuk aan de toepassing van:

[...]

b) verordening (EU) nr. 1215/2012;

[...]

Aangevoerde Oostenrijkse bepalingen:

§ 389 Exekutionsordnung (EO) [(Oostenrijkse regeling inzake de executieprocedure; hierna: „EO”)] luidt:

„Verzoek tot vaststelling van voorlopige maatregelen

§ 389, lid 1: Wanneer het verzoek tot vaststelling van voorlopige maatregelen wordt ingediend moet de partij die aanvoert dat er sprake is van een dreigend nadeel, de door haar gewenste maatregel, de periode waarvoor om deze maatregel wordt verzocht, alsmede de vordering die zij stelt te hebben of waarvan het bestaan reeds is vastgesteld, precies aanduiden en de feiten waarop het verzoek is gebaseerd in detail en waarheidsgetrouw uiteenzetten. Indien het verzoek niet vergezeld gaat van de noodzakelijke bewijzen in de vorm van documenten, moeten deze feiten en – tenzij het bestaan van de vordering reeds in een rechterlijke uitspraak is vastgesteld – ook de vordering die de partij die aanvoert dat er sprake is van een dreigend nadeel, stelt te hebben, op verzoek van de rechter aannemelijk worden gemaakt.

[...]”

§ 422 EO luidt:

„Toepassing van de bepalingen betreffende voorlopige maatregelen en werkingssfeer

§ 422, lid 1: Indien in deze paragraaf of in verordening (EU) nr. 655/2014 tot vaststelling van een procedure betreffende het Europees bevel tot conservatoir beslag op bankrekeningen om de grensoverschrijdende inning van schuldvorderingen in burgerlijke en handelszaken te vergemakkelijken (verordening Europees bevel tot conservatoir beslag – verordening (EU) nr. 655/2014) geen afwijkende regelingen zijn vastgesteld, zijn op een Europees bevel tot conservatoir beslag de bepalingen betreffende voorlopige maatregelen toepasselijk.

[...]”

Voor zover valt te overzien zijn er twee arresten van het Hof inzake verordening (EU) nr. 655/2014 maar nog geen arrest inzake de concrete uitlegging van artikel 7, lid 1, daarvan.

In het arrest van 7 november 2019 heeft het Hof geoordeeld dat een betalingsbevel dat niet uitvoerbaar is, niet onder het begrip authentieke akte in de zin van artikel 4, punt 10 valt (C-555/18).

In het arrest van 20 april 2023 heeft het Hof geoordeeld dat artikel 7, lid 2, aldus moet worden uitgelegd dat wanneer er sprake is van een niet uitvoerbare rechterlijke beslissing, de schuldeiser niet is vrijgesteld van de verplichting om voldoende bewijs over te leggen teneinde de rechter ervan te overtuigen dat zijn vordering waarschijnlijk gegrond is (C-291/21).

In beide arresten is in de motivering ervan telkens gelijkkluidend uiteengezet dat artikel 7 beoogt een juist evenwicht te bewerkstelligen tussen de belangen van de schuldeiser en die van de schuldenaar, in die zin dat dit artikel voorziet in verschillende voorwaarden voor het uitvaardigen van het bevel tot conservatoir beslag al naargelang de schuldeiser in de lidstaat reeds een titel heeft verkregen op grond waarvan de schuldenaar de vordering moet voldoen of niet. In het bijzonder hoeft de schuldeiser in het eerste geval alleen aan te tonen dat de maatregel urgent is wegens dreigend gevaar, terwijl hij het gerecht in het tweede geval tevens moet overtuigen van de *fumus boni juris* (C-555/18, punt 40, C-291/21, punt 50).

Het Oberste Gerichtshof (hoogste federale rechter in civiele en strafzaken, Oostenrijk) oordeelde op 25 mei 2023 inzake [zaak nummer] 3 Ob 219/22k in een vergelijkbaar geval met in wezen gelijkkluidende argumenten (met uitzondering van die betreffende de Maltese wet) dat aan de voorwaarden van artikel 7, lid 1, van verordening (EU) nr. 655/2014 is voldaan wanneer een handelwijze van de schuldenaar met de bedoeling de schuldeiser schade te berokkenen en waardoor het vermogen aan de greep van de schuldeiser moet worden onttrokken, is bewezen. In deze procedure lagen tussen de ontbinding van de overeenkomst met DIMOCO Europe GmbH door de verwerende partij en het verzoek bij de rechter slechts een paar maanden en de Maltese wet was nog niet vastgesteld.

Volgens de bewoordingen van artikel 7, lid 1, van verordening (EU) nr. 655/2014 moet er sprake zijn van twee voorwaarden. Enerzijds moet er dringend behoefte bestaan aan een conservatoir beslag en anderzijds moet er sprake zijn van het risico dat zonder een dergelijke maatregel de latere inning van de vordering onmogelijk wordt gemaakt of wordt bemoeilijkt. Er is derhalve niet alleen een (risicovolle) handeling van de schuldenaar noodzakelijk, maar deze moet ook wat de tijd betreft samenhangen met het verzoek („[...] recent door hem verrichte vermogenshandelingen [...]” [overweging 14]).

De ontbinding van de overeenkomst met de Oostenrijkse betaaldienstverlener is een handelwijze van de schuldenaar met de bedoeling de schuldeiser schade te berokkenen en is een handeling van de verwerende partij om de latere inning van de litigieuze vordering te verhinderen of ernstig te bemoeilijken.

In het onderhavige geval liggen tussen de handeling van de [verwerende] partij (ontbinding van de overeenkomst) en het verzoek bij de rechter in eerste aanleg bijna meer dan drie jaar. Hoe langer de periode is, hoe minder urgent het verzoek lijkt. Tegen het in aanmerking nemen van een periode van verscheidene jaren pleit dat volgens artikel 18 van verordening (EU) nr. 655/2014 binnen enkele dagen over het verzoek moet worden beslist. De periode van drie jaar of langer pleit tegen de urgentie van het conservatoir beslag. De ontbinding van de overeenkomst is volgens de appelrechter niet meer als „recent door hem verrichte vermogenshandeling” in de zin van overweging 14 van verordening (EU) nr. 655/2014 te beschouwen en verdere handelingen van de verwerende partij zijn door de verzoekende partij niet aangevoerd. Het niet betalen van de vordering is geen handeling in de zin van overweging 14 en rechtvaardigt geen langere periode. Wegens het ontbreken van de urgentie zou niet ingestemd moeten worden met een conservatoir beslag.

Het is de vraag in hoeverre de Maltese wet in aanmerking moet worden genomen. De appelrechter ontkent niet dat de vraag betreffende de strijdigheid met het Unierecht van de Maltese wet en de opheffing ervan alleen algemeen bindend door middel van een niet-nakomingsprocedure kan worden opgelost. Zolang de Maltese wet van kracht is en door Maltese rechters wordt toegepast, moet worden nagegaan welke gevolgen deze wet heeft voor de litigieuze procedure.

Verordening (EU) nr. 655/2014 doet volgens artikel 48 geen afbreuk aan de toepassing van verordening (EU) nr. 1215/2012. Terwijl volgens verordening (EU) nr. 1215/2012 in wezen slechts een uitvoerbare titel (gerechtelijke beslissing, schikking) is vereist en de – ook uitgaande boven het beslag op bankrekeningen – tenuitvoerlegging alleen in de uitvoerende staat geschiedt, moet volgens verordening (EU) nr. 655/2014 het risico in de zin van artikel 7, lid 1, worden aangetoond. Uit de verschillende grondslagen voor de vorderingen en de gevolgen kan volgens de appelrechter worden geconcludeerd dat de verzoekende partij kan kiezen op grond van welke verordening zij handelt (zie overweging 6 „[...] bijkomend en facultatief middel”). Of de uitvoering van een titel (gerechtelijke beslissing, schikking) volgens verordening (EU) nr. 1215/2012 al dan niet kan slagen (prognose), behoeft in casu niet te worden nagegaan. Het benadeelt derhalve het instemmen met het conservatoir beslag niet wanneer – zoals in casu – tevoren niet om tenuitvoerlegging volgens verordening (EU) nr. 1215/2012 is verzocht. De omstandigheid dat de uitvoerende staat (volgens verordening (EU) nr. 1215/2012) de uitvoering weigert, is voor een conservatoir beslag uit hoofde van artikel 7, lid 1, van verordening (EU) nr. [655/2014] niet van belang. De Maltese wet behoeft wat dat betreft in deze procedure niet te worden onderzocht. Los daarvan is er nog geen onherroepelijke beslissing van een Maltese rechter inzake een definitieve weigering van tenuitvoerlegging volgens verordening (EU) nr. 1215/2012.

De Maltese wet schendt volgens de bewoordingen ervan echter artikel 22 van verordening (EU) nr. 655/2014, om welke reden het verzochte beslag op de Maltese bankrekening en daarmee de inning van de vordering op Malta onmogelijk is of zeer wordt bemoeilijkt.

Volgens de bewoordingen van artikel 7, lid 1, van verordening (EU) nr. 655/2014 is het risico voor de tenuitvoerlegging niet alleen beperkt tot handelingen van de schuldenaar, maar kan ook worden gebaseerd op de handelwijze van derden. Wat dat betreft zou de Maltese wet als hindernis voor de tenuitvoerlegging in aanmerking kunnen worden genomen. Overweging 14 van verordening (EU) nr. 655/2014 is gericht op een belangenafweging tussen de schuldeiser en de schuldenaar en verwijst bij het staven van het risico naar een aan de schuldenaar toerekenbare handelwijze, waarbij handelingen van derden niet worden genoemd. Noch de schuldeiser, noch de schuldenaar hebben invloed op de Maltese wet, om welke reden het volgens de appelrechter niet gerechtvaardigd lijkt de handelwijze van de Maltese wetgever in aanmerking te nemen. De Maltese wet verhindert noch een conservatoir beslag, met name eveneens op de bankrekeningen in de andere lidstaten, noch rechtvaardigt deze wet, als hindernis voor het beslag op de Maltese bankrekening, de instemming met het conservatoir beslag.

De verwijzende rechter verzoekt het Hof van Justitie van de Europese Unie derhalve om uitlegging van de voorwaarden van artikel 7, lid 1, van verordening (EU) nr. 655/2014.

[OMISSIS]